

kadınların sesi

ilerici kadınlar derneği yayın organıdır

AĞUSTOS 1975
YIL : 1 SAYI : 1

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ KURULDU

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ 3 HAZİRAN 1975 GÜNÜ İSTANBUL'DA ÇOĞU EMEKÇİ KADINLARIN ÇABASIYLA KURULDU. TÜM ÇALIŞAN KADINLARI, YARINLARIMIZIN UMUDU ÇOCUKLARIMIZA, TÜM İLERİCİ, DEMOKRAT, YURTSEVER GÜÇLERE KUTLU OLSUN.
İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ TÜM KADINLARA VE HALKIMIZA AMAÇLARINI VE MÜCADELE HEDEFLERİNİ ŞÖYLE AÇIKLAMAKTADIR :

BAŞYAZI

Çağrı

1975 Dünya Kadınlar Yılı. Rengi, ırkı, dini, milliyeti ayrı milyonlarca kadın, kendi ülkelerinde ve uluslararası konferanslarda toplumdaki geri durumlarının tarihi ve güncel nedenlerini artık büyük bir doğrulukla saptamışlardır.

Günümüzde kadınlar, toplumsal üretime ve yaşama her zamankinden çok katılmakta, içinde yaşadıkları sömürü düzeninin acısını, çilesini ve sorunlarını tüm ağırlığıyla duyup, anlamaktadır. Öte yandan çalışma ve aile yaşamının ikili yükü altında ninelerinden daha çok ezilmekte ama, toplumdaki geri, eşitsiz durumlarını daha zor kabullenmekte, daha çok nedenlerini bilmek ve değiştirmek eğilimi taşımaktadırlar. Seks, süs sembolü, aklı uzun saçı kısa, elinden cımbız ayna düşmeyen, yeri ev, görevi analık olan kadın tipi hem hayatın gerçekleriyle uyuşmamakta hem de giderek özenilir aranır özellikler olmaktan hızla çıkmaktadır.

Ne var ki ekonomik ve toplumsal koşulların hazırladığı bu değişim, «başına vurulup ağzından lokması alınan», sessiz, utangaç, çekingen, az eğitilmiş kadınların ucuz ve kolay yönetilir emeğinden milyarlar kazanmakta olan sömürücü hakim sınıfların hiç de işine gelmemekte, hoşuna gitmemektedir. Öyle gitmemektedir ki, kadın erkek geniş halk yığınlarını kadınların içine kapalı, duygusal, pısırık, kendine güvensiz, kafası az çalışır yaratıldıklarına inandırmak için sahte bilim teorileri bile yazdırmaktadır. Radyo, televizyon, gazete, fotoroman gibi kendi kontrolundaki yayın organlarıyla, hem bu sahte teorilerini, hem de «kadının iyisinin zaten böyle olduğu» görüşünü yaymaktadır.

Hakim sömürücü kesimler bu verimli kâr ve oy kaynağı kitleyi elden kaçırmamak için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

DEVAMI 4 dc

• EĞİTİMDE, İŞ BULMADA, TERFİDE GERÇEK EŞİTLİK SAĞLANMALIDIR

Kadınların kör cahilliğe, ya da pasta moda çiçek dersleri vererek modern hizmetçiliğe mahkûm eden eğitim, öğrenim anlayışıyla ve bunu hazırlayan ekonomik toplumsal ortamla mücadele edilmelidir.
Kadınların, topluma, ekonomik olarak bağımsız, baba, koca, kardeş eline bakmaya mecbur olmayan, özgür, eşit ve üretici kişiler olarak yetiştirilmesi ve işe girerken, terfi ederken kösteklenmeyip desteklenmesi, toplum adına devletin ve işverenlerin görevidir.

• VAROLAN YASAL HAK VE EŞİTLİKLER HAYATA GEÇİRİLMELİ, YASALARDA KADINLARI AŞAĞILAYICI MADDELER DÜZELTİLMELİDİR

Kadınların mevcut ekonomik, toplumsal, siyasal haklarının kullanılmasını önleyen her türlü ekonomik, toplumsal, ideolojik engeller kaldırılmalıdır.
Kadınların çalışma, iş kurma, yurt dışı seyahat etme vb. kocalarından izin almalarını gerektiren küçültücü maddelerin yasalardan çıkarılması, diğer temel yasalar ile gelir vergisi, S.S.K. yasalarındaki kadın-erkek eşitliğine aykırı maddelerin ve bunları gerekli kılan veya haklı gösteren ekonomik, toplumsal ortamın ve koşulların değiştirilmesi için mücadele edilmelidir.

• ANALIK TOPLUMSAL BİR İŞLEV SAYILMALIDIR

Kadınlar bir yandan çocuk doğurarak, öte yandan, fabrikalarda, bürolarda, tarlalarda çalışarak topluma iki yönlü katkıda bulunmaktadır. Bu yüzden toplum, kadınlara iki kere borçludur. Toplum adına devletin ve işverenlerin kadınların çalışma ve aile yaşamını beraberce yürütmelerini kolaylaştırmak, doğum izinlerini arttırarak, ana ve çocuk sağlığı merkezleri kurarak kadınlara olan borcunu ödemesi için müsaade edilmelidir.

• KADINLAR, BARIŞIN, DEMOKRASİNİN ULUSAL BAĞIMSIZLIĞIN VE TOPLUMSAL İLERLEMENİN UYANIK SAVUNUCULARI OLMALIDIR

Kadınlar, eş ve ana olarak savaşların acısını en derin duyanlardır. Faşizmin, emperyalizmin, toplumsal geriliğin yol açtığı işsizliğin, pahalılığın, iki kat sömürünün ve yarınından güvensizliğin çilesini en ağır biçimde çeken yine kadınlardır. Nüfusun yarısını oluşturan kadınlar, barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için verilen mücadeleye aktif ve bilinçli olarak katılarak, kendileri ve çocukları için güzel, mutlu ve yaşanası bir dünyayı kendi elleriyle hazırlamalıdırlar.

• EŞİT İŞE EŞİT ÜCRET VERİLMELİDİR

Kadınların ucuza çalıştırılır emekçiler olmaktan çıkarılarak, emeğin kadın erkek farkı gözetilmeden eşit olarak ücretlendirilmesi için mücadele edilmeli, böylece işverenlerin kadınların sırtından ilâve kâr sağlamasına, erkek işçilerin ucuz kadın emeğiyle tehdit edilmesine son verilmelidir.

ayın konusu

20 yılda Emeklilik

Kadınlara «20 Yılda Emeklilik Yasası», Meclis komisyonlarında görüşüldü, çıkarıldı çıkarılıyor derken, işçi kadınlarınki çıkarılmadan meclisler tatile girdi.

Çalışan kadınların, anne ve emekçi olarak topluma iki yönlü katkıda bulundukları gözönüne alınarak bazı haklar ve ayrıcalıklar tanınmasını kabul eder görünenler bakın nasıl da lütuflarda bulunuyorlar.

Çalışan kadınlar, isterlerse 20 yılda emekli olabilecekler, AMA...

— 5000 iş günü prim ödemiş olmak kaydıyla,

— 18 yaşından önceki çalışma süreleri gözönüne alınmaksızın,

— %70 yerine, %60 oranında emekli maaşı almayı kabul etmeleri şartıyla...

Görüldüğü gibi kadınlara 20 yılda emekli olma hakkı tanınıyormuş gibi gösterilip, bu hakkı kullanmak tercih edilmez hale getirilmiştir. Eğer yasa değişikilği ile, kadınların toplumdaki durumunu iyileştirmek gibi bir kaygı taşınsa idi, kadınların çoğunun 18 yaşından çok daha önce çalışmaya başladıkları ve bu süre içinde de primlerini eksiksiz ödedikleri göz önüne alınarak:

— 18 yaş öncesi çalışma süreleri de gözönüne alınarak,

— Emekli maaşlarında indirim yapılmaksızın bir tasarı hazırlanmalıydı. Ancak böyle bir yasa tasarısı kabul edilir ve istendiğinde kullanılabilir bir hak getiriyor olabilirdi.

Eskisi gibi 25 yılda emekli olmayı tercih ettirecek biçimde kanun değişikliği yapmak düpedüz aldatmacadır, göz boyacılığıdır.

Burada tüm çalışan kadınlara birlikte düşen görev: HAKLARINA SAHİP ÇIKMAK, «SÖZDE» VERİLEN HAKLARI, «GERÇEK» HAKLARA ÇEVİRMEK İÇİN ÖRGÜTLÜ MÜCADELE VERMEKTİR.

ÇALIŞAN KADINLAR EMEKLİLİK KONUSUNDA NE DÜŞÜNÜYORLAR ?

Kadınlara 20 yılda emekli olma hakkının tanına cağı yasa tasarısı meclislerde gündeme kadar gelip, askıda kalırken, çalışan kadınların bu konuda neler söylediklerini iletmek istiyoruz. Dernek üyelerimizden bir arkadaşın çeşitli yerlerde ve değişik şartlarda çalışan kadınlarla yaptığı röportajdan bazı bölümleri aktarıyoruz.

Nezaket KARA — Tütün işçisi :

— Neden 20 yılda emekli olmak istiyorsunuz?

— 13 yaşımdan beri 14 yıldır tütün fabrikasında çalışıyorum. Çalışmamız çok yorucu ve yıpratıcı aşırı disiplinli. Akşama kadar toz yutuyoruz. Zorunlu fazla mesailer arkadaşların en yakındığı konulardan biri. Ev işleri, yemek, çamaşır, temizlik, pazar günü dahil uyku dışında kalan bütün vaktimi çalışmakla geçiriyorum. Dinlenmeye, gezmeye, okumaya, eğlenmeye vakit yok, hak yok.

Bu şartlarda daha erken emekli olmak tercih ediliyor.

— Bu şartlar en iyi biçimde düzenlense, yine 20 yılda emekli olmak ister miydiniz?

Çalışma güzel bir şey, birşeyler meydana getirdiğini görmek, insanı sevindiriyor, güç veriyor. Evde boş oturmayı istemezdim. Ev işleri insanı monotonlaştırıyor, yaratıcılığını ve zekâsını durgunlaştırıyor. Ama çalışma şartları kadınlar için en elverişli hale getirilirse, yani insanca yaşanabilecek gibi düzenlenirse daha uzun çalışmak isterdim. Ama kadın 20 yıl işte çalışırken erkekten farklı olarak aynı yorgunlukla 40 yıl çalışmış gibi yıpranıyor. Türkiye'de kadının gerçek durumu bu, saklanamaz bir gerçek.

— Yasa tasarısını beğendiniz mi?

Hiç beğenmedim. 14 yaşımdan beri aynı yerdeyim. Başladığımdan beri çocuk demeyip büyüklerin yaptığı işleri yaptırdılar, primimizi vergimizi kestiler. Şimdi de 18 yaş öncesini saymıyorlar. Bu büyük bir haksızlıktır. 20 yılda deyip 24 yılda eksik maaşla emekliliği kim ister. 25 yılda zaten emekli olabilecektsin. 24 yılda %60'dan emeklilik kimi kandırır, merak ediyorum.

— Sizce nasıl olmalıydı?

— Bende bu bir hak olarak verilecekse hiç bir maddî zarara ve kısıtlamaya uğratılmadan çıkarılmalıdır.

Saadet SÖZEL — Tekstil işçisi :

— 12 yaşımdan beri çalışıyorum. Primleri ödemek üzere. Ev ve iş şartlarından memnun değilim. İşleyiş oldukça zorluyor beni. Bana göre isteyen 20 yılda emekli olmalı, isteyen fazla çalışmalı.

Yasa bu şekilde çıkarsa, 20 yılda emeklilik istesem benim 6 senem yanıyor. 38 yaşında %50 üzerinden emekli olabilme hakkı ne kadar ileri bir adımdır sorarım size? Eski yasayla 37 yaşımda %70 üzerinden emekli oluyorum. Bu bizimle alay etmektir, ancak.

Sultan AKTAŞ — Tezgâhtar :

— 22 yaşımdayım. 3 yıldır sabah 8 den akşam 8'e kadar çalışıyorum. İşi kaybetmemek için iş sahibinden sigortalı olmamı istiyemiyorum. Nerede 20 yılda emeklilik, nerede sendika. Güç koşullar altında 10 yıl yerine, sosyal güvenliği olan, çalışma saatleri düzenli, yıllık izni olan bir işte 30 yıl çalışmayı isterdim.

— Sizce bu işler nasil düzeltilebilir?

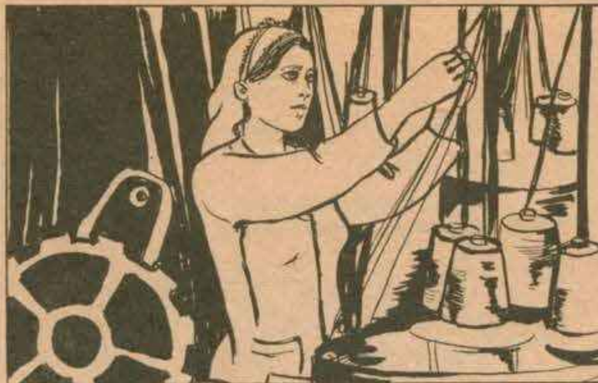
— Bu durumda biz kadınlara düşen görev, ne türlü işte çalışırlarsa çalışsınlar, elele vererek haklarını almak için mücadele yürütmektir.

Fikriye VARDAR — Konfeksiyon atelye işçisi :

— 52 yaşındayım. 4 yıldır bu iş yerinde çalışıyorum. 9 saat iş, gidiş geliş, ev işleri, mutfak işleri ortalama günde 15 saat çalışıyorum. 20 yılda emeklilik hakkı sağlanmalı hatta yaşı ilerlemiş olanlara 5 tam yıl çalışmış 55 yaşını doldurmuş olanlara belli yüzdeler nisbetinde emeklilik hakkı sağlanmalıdır.

AKŞAM SAAT 7'DE KİM NEREDE NE İŞTE ?

ADI: HAYRİYE, YAŞI: 24, 5 YILLIK DOKUMA İŞÇİSİ, İLKOKULDAN TERK, 2 ÇOCUK ANASI.

ADI: AYŞE, YAŞI: 30, 50 SİNDE GÖSTERİYOR, 5 ÇOCUK ANASI, KOCASI ALMANYA'DA.

Kapıları çalan benim
Kapıları birer birer
Gözünüze görünemem
Göze görünmez ölüler
Yedi yaşında bir kızım
Büyümez ölü çocuklar

Saçlarım tutuştu önce
Gözlerim yandı kavruldu
Bir avuç kül oluverdim
Külüm havaya savruldu
Benim sizden kendim için
Hiçbir şey istediğim yok

Şeker bile yiyemez ki
Kâğıt gibi yanan çocuk
Çalıyorum kapınızı
Teyze amca bir imza ver
Çocuklar öldürülmesin
Şeker de yiyebilsinler

BİR KONU

KADINLAR HAKKINDA YANLIŞ GÖRÜŞLER

Bu yıl 1975 dünya kadınlar yılı. Ancak kadın sorununu ele alanların büyük bir kesimi onu özünden saptırmakta, güncelliği nedeniyle de belirli yanlışları eskisinden daha çok ve sık sık tekrarlamaktadırlar.

Nedir bu yanlışlar?

Birincisi kadın sorununun çözülmezliğini, doğuştanlığını savunan, yani kadını hor gören düşünce. İkincisi, sorunu kabul eden, ancak saptıran görüş. Kadını aşağılayan, hor gören düşünce, aşağıdaki şekillerde ortaya çıkıyor.

Kadının yeri sadece evidir, o çocuklara bakacak, ev işleri yapacak, «elinin hamuruyla» erkek işlerine karışmayacaktır. Hele kadınların bir işte çalışmaları asla doğru değildir. Bu düşünceye sahip olanların bir kısmına göre ise: kadınlar çocuk ruhlu, şımarık, aşırı hassas, bedenen güçsüzdürler. Bu yüzden erkeklerin himayesine muhtaçtırlar. Ancak kadınların baştan çıkarıcı bir şeytan olduğunda, bu görüş sahiplerinin hemen hepsi birleşirler. Her kötü sonuç veren işte «bir kadın parmağı» olduğunu iddia ederler.

Oysa biliyoruz ki, bütün bu sözler, bu düşünceler doğru değildir. Bugün dünyada kullanılmakta olan atom enerjisini bulan bilgin, Polonyalı kimyager bir kadın olan Madem Curie idi. Günümüzde nüfus bakımından dünyada ikinci büyük devlet olan Hindistan'ın başbakanı, yine bir kadın olan İndira Gandi'dir. Ama ne var ki, böyle kadınların sayıları fazla değildir. İşte bu durum, kadın zekasının erkek zekâsından daha aşağı gibi görülmesinin nedeni olmaktadır. Halbuki esas neden, ona, yüzyıllardır, erkeklerden farklı ve alt düzeyde bir eğitim verilmesi, ev işleri, yemek pişirme vb. gibi insan yeteneğini körleten işlerle uğraşmak zorunda bırakılmasıdır. Örneğin kız çocuklarına, geleceğin ev kadınları olarak, bebekler, dikiş kutuları, oyuncak mutfak eşyaları verilirken, erkek çocuklara, marangoz aletleri ve mekanik oyuncaklar verilmektedir. Aslında kendi haline bırakıldıkları takdirde erkek veya kız çocukların her cins oyuncaklardan hoşlandıkları görülmektedir.

Kadınlara has sayılan çocuk ruhluluk, aşırı hassaslık ve güçsüzlük gibi özellikler doğuştan değildir. Kadının içinde bulunduğu toplumun sosyal ve ekonomik yapısının bir sonucudur. Nitekim kişiliğini ve yeteneğini geliştirebilmiş birçok kadının çeşitli güçlüklere karşı büyük bir direnç gösterdiklerini, çalışma hayatında, savaşlarda, devrimlerde, akıl ve fiziki güçlerini ortaya koyarak erkeklerden aşağı kalmadıklarını görüyoruz.

Kadın hakkında yanlış görüşlerden ikincisinin feminist görüş olduğunu söylemiştik. Bu görüş, kadınları erkeklerin sömürdüğüne, kadınların, mücadeleyi erkeklere karşı vererek geri kalmışlıktan kurtulabileceğini savunur. Feminizm, ilk olarak kadın haklarından söz eden ve bu hakların kazanılması için kadınları aktif mücadeleye çağıran görüştü. Günümüzde ise, özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde yaygın olan bu görüşün yanılttığı kadınlar, kadın hakları, özgürlük ve eşitlik adına erkeklerle aynı helâyı kullanmak, özgürlüğü kısıtladığı gerekçesiyle sütyen takmamak ve erkekler gibi davranmak ve giyinmek için mücadele veriyorlar.

Kadının tarihsel gelişim içinde durumunu incelediğimiz zaman, sömürünün olmadığı, ortaklaşa mülkiyetin bulunduğu ilk toplumlarda, kadının doğrudan üretime katıldığını, özgür kişilikli ve saygın olduğunu görüyoruz. İlk toprağa yerleşme ve bireysel mülkiyetle birlikte sömürünün ortaya çıktığını ve kadının bir meta gibi alınıp satılmasının da aynı tarihlere rastladığını görüyoruz. Çalışsın çalışmasın tüm kadınlar bunun bilincine varmalı, kadın hakları için mücadelenin, emeğin sömürüsüne karşı verilmekte olan mücadelenin ayrılmaz bir parçası olduğunu asla akıllarından çıkarmamalıdırlar.

Hepimizin ortak ya da özel pekçok sorunu var. Pahalılık, geçim zorluğu, işsizlik, çocuk bakımı, hastalık, ağır çalışma koşulları, aile meseleleri gibi dertlerimiz saymakla bitmez. Sık sık bu sıkıntıları seslendirmek ihtiyacını duyar, bizimle aynı dertleri paylaşanlarla kafa kafaya verip bir çözüm yolu bulmak isteriz. Ama çoğu zaman sesimizi komşumuzdan, arkadaşımızdan öteye iletmek zordur. Oysa «Kadınların Sesi» aracılığıyla düşüncelerimizi, isteklerimizi çok geniş bir alanda duyurabilir, aynı güç koşullar altında yaşayan binlerce kadın hep birlikte neler yapılabileceğini ortaya çıkarabiliriz. İşte bu düşünceler, gazetemizin bu köşesini sizlerden gelecek, her türlü sorunlarınızı yansıtacak mektuplara ayırdık. İlk mektubumuz da İstanbul'da çalışan bir işçi kadından.

ilk mektup

Bizler arazimiz olmadığı nedeniyle geçimimize daha iyi imkânlar sağlamak amacıyla İstanbul'a gelmişiz. Aksine İstanbul'da hayat şartları daha da zormuş. Bu nedenle biz kadınlar erkeklerle beraber çeşitli işyerlerinde çalışmaya mecbur kalıyoruz. İşe gidebilmek için çocuklarımızı annemiz, kayınvaldemiz varsa onlara bırakıyor, yoksa komşumuza «ne olur bugün şu çocuklarıma bak» diye yakınıyoruz. Komşumuz bakarsa bakıyor, bakmazsa eve bırakıp eline bir dilim ekmek verip ya kapıyı üstüne kilitleyip işe gitmekte veyahut dışarda oyna ben şimdi gelirim diye işlerimize gitmekteyiz. Niçin yurdumuzda ucuz yollu kreşler açılmıyor? Biz çocuklarımızı bırakıp rahat bir şekilde işimize gidip gelelim. Bu burada bitmiyor, fabrikada patron namına 8 saat sömürülürken bir de evimize gelip çamaşır yıkamakta, ev süpürmekte, bulaşıkla vesaire şeylerle uğraşmaktayız. Bu bizleri daha tez yıpratıyor. Zaten aldığımız ücret imkânlarımıza yetmez iken bu hastalıklar belimizi büküyor. Bu hayat şartları altında bir aile nasıl yaşayabilir, tek bir kişinin aldığı ücret bir aileyi geçindirmeye yeterli değil. Kadın arkadaşlar biliyorsunuz bu sene 1975 kadınlar yılı ilân edildi. Niçin birlik ve beraberlik olmayalım? Gelecek günler için mücadele etmeyelim? Çocuklarımıza kreşler açtırıp onları yetiştirmek için, kendi mücadelemizi de bilinçli sürdürmek için örgütlenmek gerektir.

ADI: OYA, YAŞI: 40, VERGİ DAİRESİNDE MEMUR, ORTAOKUL MEZUNU, 3 ÇOCUK ANASI.

ADI: CEMİLE, YAŞI: 50, OKUMASI YAZMASI YOK, EV KADINI, KOCASI BEKÇİ, İKİSİ YANINDA 10 TORUNU VAR.

ADI: FERİHA, SOSYETE'DE FİFİ DERLER. YAŞI: 40, 25'İNDE GÖSTERİYOR. TÜRK - AMERİKAN ANALAR DERNEĞİ ÜYESİ, TEKSTİL KRALI HAMİ BEYİN KARISI, BİR ÇOCUK ANNESİ.

İlerici Kadınlar Barış ve Özgürlük Mitingine Katıldı.

Ülkemizde kadınların sosyal yaşama ve ülke sorunlarına duyduğu ilgi gün geçtikçe artıyor. Alanları dolduran yığınlar arasında kadınların geçmişe oranla artan sayısı, bu gelişmeyi önlemek isteyenlerin bile kabul ettikleri bir gerçek haline geldi. Bu mitinglerden bir tanesi de, Özgürlük ve Barış Mitingi idi. İlerici Kadınlar da bu mitinge EŞİTLİK, TOPLUMSAL İLERLEME VE BARIŞ İÇİN TÜM İLERİCİ VE DEMOKRATİK GÜÇLERLE İŞBİRLİĞİ yazılı pankartla katılmışlardır.

DÜNYA KADINLAR KONFERANSI

Meksika'da toplanan Kadınlar Konferansına 130 ülkeden 3000 kadın delege katıldı. Ülkemiz kadınları ise bu konferansta, kimin seçtiği belli olmayan bir heyet tarafından temsil edildi. Konferans, dünya kadınlarının ortak amaçlarını şöyle saptadı. Kadınlar için hayatın her alanında eşitlik; kadınların durumunu daha da ağırlaştıran, sömürgecilik yarı sömürgecilik ve ırkçılığın kalktığı yeni bir düzen; ve Dünya Barışı için mücadele...

BAŞYAZI

Çağrı

İlericilerin, demokratların ve kendi acı ve çileleri üzerine kurulmuş bu yalan ve sömürü düzenini gören, sezen kadınların görevi bu oyunu bozmaktır. Bu oyun bozulmadan, kadınlar yüzyıllardır kaybettikleri güven ve onurlarına kavuşamaz, çilelerinden kurtulamaz, toplumun, özgür, eşit kişileri haline gelemezler. Bu oyun bozulmadan, nüfusun yarısını oluşturan kadınlar, demokrasi, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme mücadelesine aktif olarak katılmadan, insanın insanı sömürmediği, güzel ve yaşanası bir dünya kurulamaz.

kısa - kısa

SÖKE'DE DİRENİŞ

Söke'de Sazlıköy'de topraksız, boğaz tokluğuna ağa çiftliğinde çalışan köylüler 26 Haziranda kadın - erkek başlattıkları direnişin nedenlerini şöyle anlattılar: «Aldığımız ücretin yarısını dayıbaşılar elimizden alıyor. Kadınlara gün boyu aynı işi yaptıkları halde daha az ücret ödeniyor.» Köylüler sendikalaşıp hak aramaya başlayınca işten atıldılar. Yaşadıkları yeri terketmeyince, yeni işçi alınmasına karşı çıkınca işgalle suçlanıp, karakollara düştüler. Kadın işçilerin mücadelelerinde ne denli kararlı olduklarını yine onların ağzından öğrenelim. «Hakkımızı istiyoruz, ucuz kölelikten kurtulmak istiyoruz. Bizi Allah korkusu, sırat bilmem ne diye çalıştırdılar. Şimdi sendikayı öğrendik. İpe götürseler sonuna kadar direneceğiz.»

★

Kadınlara 20 yılda emekli olma hakkını sağlayacak yasa ile ilgili olarak derneğimiz 4 Temmuzda bir bildiri yayınladı. Basına ve kamuoyuna dağıtıldı. Çalışan kadınların özellikle işçi kadınların büyük ilgisi ile karşılanan bildiriye Sirkeci garına bazı sağcı öğrencilerin teşviki ile polisce el koyma çabaları oldu ama sonuçsuz kaldı.

★

Profilo'da İlerici Kadınlar Derneği çalışmalarına katılan arkadaşların uyarıları ile iş yeri kreşi kuruldu.

Philips'te de derneğimize üye arkadaşların çabalarıyla bu konu toplu sözleşme maddeleri arasına alındı.

★

Derneğimiz, kreş ve yuva konusundaki yasalar ve tüzükleri inceleyerek, çalışan bir çok kadının haberlerinin bile olmadığı yasal haklarını tanıtan bir broşür hazırladı. Bu broşürün çalışan kadınlara yararlı olacağını umuyoruz.

DUYURU

Cumartesi günleri saat 11 den itibaren kadın, doğum ve çocuk doktorlarımız İlerici Kadınlar Derneği adresinde ücretsiz muayene ve tedavi yapacaklardır.

ANA-ÇOCUK VE KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE SOHBET

Kadınlar toplumda iki türlü üretimde bulunurlar. Birincisi, çocuk doğurarak, ikincisi, tarlada, fabrikada, büroda çalışıp, mal veya hizmet üreterek.. Bundan dolayı da analık, toplumsal bir görevdir. Toplum karşılığını ödemelidir. Ne var ki, kadınlar ana olmayı özgürce ve kendi istekleriyle seçebilmelidirler. Bu onların en temel insanlık haklarıdır.

ANA OLMAK HER KADININ HAKKIDIR

Oysa, içinde yaşadığımız toplumda kadınlar, ana olmaya, çocuk doğurmaya özgürce karar veremezler. Nasıl mı? İşte açıklaması: Diyelim ki çocuk doğurmak istiyoruz, eğer dar gelirli bir aile isek, çocuğun getireceği ilâve masraf bizi düşündürür. Hele bir de çalışıyorsak, çalışmak zorundaysak, «doğacak bebeciğe kim ve nasıl bakacak?» «Patron işten atar mı?» soruları gelecek aklımıza. Kimimiz doğurmak istediğimiz halde doğurmaktan vazgeçeceğiz, kimimiz bazen çaresizlikten, bazen çilemize boyun eğerek doğuracağız.

İçinde yaşadığımız düzenin sözcüleri, çocuk doğurmak isteyen kadına maddî manevî yardım yapacağı yerde, nasihat verir. «Doğurma, doğurup da sokağa atma» diye.. Oysa doğurmak kadının görevi, sokağa salıvermemek, toplum adına devletin ve işverenlerin görevidir.

Ama bizi işsiz, yarı aç-yarı tok, düşük ücretlere çalışmaya zorlayan bu toplum düzeni elbette, nasihattan başka, ancak doğum-kontrol hapları ve cihazları verebilir.

İşte Türkiye'de doğum kontrolu veya aile plânlaması bu nasihatlarla hapların adıdır. Adıdır da, bu böyle bilinmesin diye, nice sözle süslüdür.

ÇOCUKLARIMIZIN SAĞLIKLI YETİŞMESİ ÇOK ÖNEMLİDİR

Gerçekte biz, doğum kontrol haplarına ve araçlarına, bu konuda bilimsel bilgiler edinilmesine karşı değiliz. Tersine bütün bu araç ve bilgilerin kadınların özgürce ve sağlığını kaybetmeden ana olmayı seçmesine yardımcı olacağı için yararlı olduğu inancındayız.

İlerici Kadınlar Derneği olarak, kadınların ana ve çocuk sağlığı üzerine, doğum ve doğum kontrolu konularında doğru, sağlıklı bilgiler edinmelerine yardımcı olmayı görev biliyoruz. Bu köşede her sayı, bu konularda faydalı, kısa bilgiler verilecek, sorularınız cevaplandırılacaktır. Ama yapacaklarımız ve yapmamız gereken bundan ibaret değildir.

Topluma sağlıklı ve iyi eğitilmiş evlâtlar yetiştirebilmek için, sağlıklı, kültürlü analar ve kadınlar olabilmemiz için mücadele vermemiz gerekiyor. Daha iyi mücadele edebilmek için de herşeyden önce kendimizin ve çocuklarımızın —bu çarpık düzende bile— sağlıklı olması gerekmektedir.

DAYANIŞARAK BUNU DA BAŞARACAĞIZ!

GİDECEĞİ YER

SAYIN LEVENT YILMAZ
DOSTLAR TİYATROSU
OSMANBEY- İSTANBUL

İlerici Kadınlar Derneği adına sahibi: **BERİA ONGER**
★
Sorumlu Yazıişleri Müdürü: **ZUHAL MERİÇ**

Yazışma adresi: Emniyet Mah. Taşkent Sok 13-B Çeliktepe, 4. Levent · İSTANBUL
Fiyatı: 150 kuruş

Yıllık abonesi: 18,— T.L.
★
Baskı: KARACA OFSET

İlân fiyatı: Tek sütun cm'i 5 T.L.
★
Son baskı tarihi: **31. TEMMUZ 1975**